

ĶĪMISKĀS RŪPniecības un tās saskarnozaru

NOZARU EKSPERTU PADOMES VIEDOKLIS

1) Kvalifikācijas prasības (PS)

Kad un kā ir plānots pārskatīt (precizēt) profesiju standartus atbilstoši jaunajai pamatprofesiju struktūrai un kvalifikācijas prasības specializācijām?

Profesiju standartus un kvalifikācijas prasības specializācijām plānots pārskatīt pēc nozares izpētes – 2012. un 2013. gadā. Balstoties uz nozares izpētes rezultātiem un izveidoto kvalifikācijas struktūru, NEP pārskata profesiju standartus, pieņem lēmumu par profesijas standartu izstrādi vai aktualizācijas nepieciešamību, ko saskaņo PINTSĀ. Pamatojoties uz PINTSA protokolu VISC sūta priekšlikumus LM veikt grozījumus Profesiju klasifikatorā.

2) Izglītojamo (sagatavojamo speciālistu) skaits

Kā tiek vērtēts pašlaik profesionālajās izglītības iestādēs sagatavojamo speciālistu skaits? (t.sk. 1-1,5 gadīgās programmās vidusskolēniem)

Sagatavojamo speciālistu skaits nepietiekams, neatbilst nozares attīstībai un vajadzībām, ierobežots/ nepilns profesiju piedāvājums, ceram uz izmaiņām pēc nozares pētījuma pabeigšanas . 1-1,5 programmas vidusskolēniem vērtējam kā pozitīvas, labs mācību kvalitātes rezultāts, jaunieši ir labi sagatavoti ne tikai teorētiski, bet arī praktiski, plašāk varētu būt piedāvāto profesiju klāsts, lielāka informēšanas kampaņa pēdējo klašu skolēnu vidū, gan par šādu iespēju , gan profesijām

Kā tiek vērtēta LM neformālās un tālākizglītības sistēma?

Nozares pamatprofesijas nav iekļautas neformālās un tālākizglītības programmu sarakstos, izņemot pakalpojuma veidu – pēc darba devēja pasūtījuma, kur ir iespējams atbilstoši nozares izstrādātajām programmām , pagūt nozarei aktuālas profesijas

Kādi uzlabojumi būtu nepieciešami?

3) Profesionālās izglītības iestāžu tīkls

Kā tiek vērtēts esošais un paredzamais profesionālajās izglītības iestāžu tīkls?

Profesionālo iestāžu tīkls ķīmiskās rūpniecības un tās saskarnozarēm ir pietiekams, tikai kā jau ierīkš minēju, nenotiek apmācībā visās nozares nepieciešamās profesijās.

Kuras no skolām būtu jāattīsta par reģionālajiem atbalsta (metodiskajiem un kvalifikācijas eksāmenu) centriem?

Olaines mehānikas un tehnoloģiju koledža, kurā nozares jau ir ieguldījušas ievērojamus materiālos un intelektuālos resursus. Redzam šo skolu kā valsts PIKC, kas nodrošināt gan pieaugušo tālākizglītību , gan pedagogu kvalifikācijas celšanu.

Vai apmierina savulaik saskaņotais PIKC reģionālais izvietojums?

Neapmierina, jo pašreiz, lai arī nozare nosaukta oficiālos valsts dokumentos kā prioritāra, joprojām tai nav sava PIKC. Olaines Mehānikas un tehnoloģijas koledža būtu jāveido kā Kompetences centrs ķīmijas un tās saskarnozarēs, ar nosacījumu, ka tiek realizētas vismaz 10 – 12 profesionālās izglītības

programmas, kuras ir saskaņotas ar darba devēju prasībām un atbilst mūsdienu ķīmijas un tās saskarozaru vajadzībām.

4) Prakses iespējas

Kā tiek vērtēts pašreizējais prakses nodrošinājums?

Neskatoties uz tālāk minētajām problēmām, nozares un saistīto nozaru uzņēmumi nodrošina profesionālās un augstākās izglītības iestāžu jauniešu ar prakses vietām, piemēram AS Grindeks 2011.gadā nodrošināja 140 prakses vietas.

Kādi apstākļi traucē nodrošināt prakses vietas?

Jauniešu motivācijas trūkums, paviršība un nevēlēšanās pildīt uzdevumus. Izmaksas, kas rodas uzņēmumam prakses nodrošināšanai (prakses vadītāja atalgojums, inventārs, ierobežots finansējums). Darbinieku noslodze, papildus uzņemoties prakses vadītāju pienākumus. Nav vienota praktikanta novērtēšanas sistēma. Nepietiekama izglītības iestāžu atsaucība prakses līgumu grozījumu vai papildinājumu saskaņošanas gadījumā. Prakses laiks nesakrīt ar uzņēmuma iespējam nodarbināt praktikantus.

Kādi apstākļi motivētu uzņēmējus nodrošināt programmu prasībām atbilstošu kvalifikācijas praksi?

Kvalitatīva prakses programma. Prakses programma jātuvina praktiskajai pieredzei, nevis teorijai. Precīzs apgūstamo uzdevumu definējums un uzdoto uzdevumu samērīgums (atbilstosi praktikanta spējām). Mehānisms sadarbības veidošanai ar izglītības iestādēm. Nodokļu politika, finansiāli bonusi saimniecībām, stipendijas praktikantiem, sanitāro grāmatiņu apmaksa no izglītības iestādēm. Vienots prakses regulējums un novērtēšanas sistēma. Apmācības prakses vadītājiem. Sabiedriskās apziņas popularizēšana, jauniešu motivācijas mehānisms, atbildīgums, lojalitāte uzņēmumam. Programmas prakses atbalstam un finansējuma grantiem, līdzfinansējums. Savlaicīga prakšu plānošana un dokumentu noformēšana. Iespējas atgriezties tai pašā uzņēmumā praktikantam. Informācijas apmaiņa starp skolām un prakses vietām. Izglītības kvalitātes paaugstināšana (tātad cieša sadarbība ar darba devēju un sasaiste ar darba tirgu). Prakšu dienasgrāmatu sakārtošana (ja ilgst 6 mēneši, tad nav nepieciešams katru dienu parakstīt). Izglītības iestāžu elastīgāku attieksmi pret trīspusējā prakses līguma noformējumu, ņemot vērā uzņēmumu specifiku. Studiju darbu sasaiste ar uzņēmumiem.

Kādi ir priekšlikumi normatīvās bāzes pilnveidei?

Nodokļu atlaides uzņēmumiem, kas pieņem darbā praktikantus vai paredzēta šim nolūkam nauda valsts budžetā katra jaunieša pilnvērtīgai apmācībai.

Kādi apstākļi traucē un kādi apstākļi motivētu uzņēmējus nodrošināt kvalifikācijas iespējas profesionālo skolu pasniedzējiem?

Pasniedzēju profesionālai pilnveidei un kompetences paaugstināšanai būtu jāparedz līdzfinansējums no IZM puses.

Tāpat, lai veicinātu pasniedzēju vēlmi paaugstināt profesionālo kompetenci, jābūt diferencētam pedagogu atalgojumam, kas būtu proporcionāls zinātniskajam grādam, profesionālai kompetencei un darba stāžam. Vēl kā bremsējošs faktors – skolu vadības neinterēsītība.

5) Iegūtās kvalifikācijas novērtēšana + piešķiršana

Cik lielā mērā apmierina esošā iegūtās kvalifikācijas novērtēšanas un piešķiršanas sistēma? (atsevišķi: profesionālajās skolās? tālākizglītībā? ārpus formālā ceļā iegūtās kvalifikācijas?)

Kādi ir priekšlikumi sistēmas pilnveidei?

Vai kvalifikācijas novērtēšanas un piešķiršanas sistēma būtu attiecināma uz: koledžu programmām? (profesionālajām) bakalauru programmām? (profesionālajām) maģistru programmām?

NEP vajadzīgs laiks, lai par šo jautājumu apspriestos, izdiskutētu ar NEP locekļiem, līdz 2012.gada 20.aprīlim

6) Nozaru kvalifikāciju struktūra

Cik lielā mērā apmierina (tiek pielietota) patreizējā likumā noteiktā 5 profesionālās kvalifikācijas līmeņu sistēma?

Kā tiek vērtēta pašreiz MK noteikumos paredzētā 8 profesionālās kvalifikācijas līmeņu sistēma?

Kādi ir priekšlikumi pārejai uz ES paredzēto 8 līmeņu sistēmu, lai tā būtu nozarēm izprotama un nākotnē tiktu praktiski izmantota?

NEP vajadzīgs laiks, lai par šo jautājumu apspriestos, izdiskutētu ar NEP locekļiem, līdz 2012.gada 20.aprīlim. Uz nākošo sanākumi februārī uzaicināsim IZM speciālisti šajā jautājumā Ilzi Buliginu

Kad ir paredzēts izveidot Nozares kvalifikāciju struktūru?

Pēc nozares izpētes rezultātiem un profesiju standartu pārskatīšanas, kad tiks novērtēts konkrēto profesiju kvalifikācijas līmenis.